

สำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู”

สุกษณา สวัสดิ์โยธิน

สาขาวิชาภาษาศาสตร์

คณะเทคโนโลยีการจัดการ

¹มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสุพรรณบุรี

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประเภทของสำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” 2) ศึกษาภาพสะท้อนของสำนวนที่มีคำว่า “งู” ของทั้ง 2 ภาษา 3) ศึกษาความเข้าใจในการใช้สำนวนไทยมีคำว่า “งู” ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล จำนวน 121 คน แยกตามชั้นปีการศึกษา เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดความเข้าใจการใช้สำนวนไทยมีคำว่า “งู” สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแจกแจงความถี่แบบกลุ่ม

ผลการวิจัย 1) สำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ประเภทสำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” กับสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” เหมือนกัน ประเภทสำนวนไทยไม่มีคำว่า “งู” แต่สำนวนจีนมีคำว่า “งู” และประเภทสำนวนไทยมีความหมายตรงกันกับสำนวนจีนแต่สำนวนไทยใช้คำอื่น 2) สำนวนที่มีคำว่า “งู” ของทั้ง 2 ภาษา มีจำนวน 5 ลักษณะการสะท้อน คือ ทางธรรมชาติ ทางพฤติกรรมและความรู้สึก นึกคิดของมนุษย์และสัตว์ ทางวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ที่อยู่อาศัย ทางความเชื่อ ศาสนา และทางเครื่องดนตรี การละเล่น 3) ความเข้าใจการใช้สำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” ของนักศึกษาพบว่า ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีค่าระดับความเข้าใจมาก ส่วนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีค่าระดับความเข้าใจปานกลาง และคะแนนเฉลี่ยรวมของนักศึกษาทุกชั้นปีมีค่าระดับความเข้าใจปานกลาง

คำสำคัญ ; งู, สำนวนไทย, สำนวนจีน, ความเข้าใจ

รับต้นฉบับ 13 สิงหาคม 2562 แก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ตุลาคม 2562 รับลงตีพิมพ์ 10 ตุลาคม 2562

Thai and Chinese Proverb with the Word “Snake”

Supatchaya Sawatyothin

Linguistics Program

Faculty of Technology Management

Rajamangala University of Technology Isan Surin Campus, Thailand

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the types of Thai and Chinese proverb with the word “snake”, 2) to study the reflection of the proverb with the word “snake” of Thai and Chinese languages, and 3) to study the understanding of using Thai idioms with the word “snake” of students. The sample group was undergraduate students majoring in English for international communication. The 121 students were classified by academic year, and they enrolled in the second semester of academic year 2018. Research tool was the comprehension test of Thai proverb with the word “snake”. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and frequency distribution table.

The result of research revealed as follows: 1) The types of Thai and Chinese proverb with the word “snake” can be divided into three types: the Thai idioms with the word “snake” and Chinese idioms with the word “snake” that have the same meaning; the Thai proverb without the word “snake”, but Chinese proverb with the word “snake”; and the Thai idioms are synonymous with Chinese proverb, but Thai proverb uses other words. 2) The reflection of proverb with the word “snake” of two languages was found that there were five characteristics of reflection: nature, human and animal behavior including their feelings, way of life including residence, belief with religion, and musical instruments including play. 3) The understanding of using Thai idioms with the word “snake” of students was found that first-year students and

fourth-year students had a high level of understanding. Meanwhile, second-year students and third-year students had a moderate level of understanding. The median of all students had a moderate level of understanding.

Keywords ; snake, Thai proverb, Chinese proverb, comprehension

บทนำ

เนื่องจากการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคน ขาดการพูดคุยสื่อสารระหว่างกันไม่ได้ จึงมีผู้ให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับคำพูดไว้อย่างมากมาย นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีคำพูดที่มนุษย์คิดค้นขึ้นและใช้กันอย่างแพร่หลายอยู่ด้วยกัน 2 ประเภท ประเภทแรกเป็นคำพูดที่ไม่ต้องแปลความหมายก็สามารถเข้าใจได้ทันที และประเภทที่สองเป็นคำพูดที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะบุคคลเพื่อที่จะแปลความหมายหรือตีความก่อน จึงจะสามารถเข้าใจในความหมายนั้นได้ ซึ่งบางครั้งอาจทำให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายไม่ตรงกันกับผู้พูดได้ คำพูดในลักษณะนี้เรียกว่า “สำนวน” สำหรับความหมายของสำนวนได้มีผู้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้ วรวรรณ คงมานุสรณ์ (2545 : 7) กล่าวว่า สำนวนเป็นคำกล่าวหรือถ้อยคำคมคายสั้น ๆ ที่ผูกเข้าเป็นประโยค มีความหมายกระชับ ลึกซึ้ง และมีความหมายเป็นอุปมาเปรียบเทียบ ประเภท ไกรจันทร์ (2558 : 3) กล่าวว่า สำนวนคือ ถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้นอย่างกะทัดรัด หรือข้อความที่ไม่ได้แปลตรงตามตัวอย่างชัดเจน มักมีความหมายโดยนัยหรือโดยเปรียบเทียบ และ 夏征农 (1989 : 1864) ได้กล่าวว่า สำนวนจีนตรงกับภาษาจีนกลางว่า 成语 เป็นกลุ่มคำที่ตายตัว สำนวนจีนส่วนมากประกอบด้วยคำ 4 คำ และในตัวของสำนวนเองนั้นจะมีการประกอบคำแตกต่างกัน ไวยากรณ์จึงแตกต่างกันด้วย ซึ่งการแปลความหมายของสำนวนจะมีทั้งแปลตรงตัว และแปลตามตัว จากความหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่า สำนวนไม่เพียงแต่มีบทบาทในการเป็นคำพูด หากยังมีความสำคัญที่ช่วยสะท้อนวัฒนธรรม เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ การดำรงชีวิตของมนุษย์ สัตว์ การละเล่น เครื่องดนตรี รวมทั้งเอกลักษณ์ภาษาของชนชาตินั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนไทยและจีน ได้พบว่า มีการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่กล่าวถึงอวัยวะภายในร่างกาย สัตว์สี่เท้า และตัวเลข เช่น สุชาติดา กุลบุตร (2555 : 50) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์สุภาษิตจีนที่มีตัว “牛” และ 范氏缘红 (2018 : 58) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวเลขที่อยู่ในสำนวนจีนและสำนวนเวียดนาม ส่วนงานวิจัยที่มุ่งศึกษาในประเด็นเปรียบเทียบอัตลักษณ์ทางภาษาผ่านสำนวนของชนชาติต่าง ๆ เช่น Shi Wenjuan and Jiang Yuhong (2015 : 104 - 112) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสำนวนอังกฤษและสำนวนจีน และ Huang Haiyuan et al (2016 : 122 - 128) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบมูลเหตุที่มาของ

สำนวนจีนและสำนวนอินโดนีเซีย แต่ยังไม่มีการเปรียบเทียบสำนวนไทยและจีนที่มีคำว่า “งู” เกิดขึ้นมาก่อน ดังนั้นจึงมีความสำคัญในการศึกษาถึงประเภท และภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม ผ่านสำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” เพื่อแสดงให้เห็นว่าเมื่อพิจารณาไปในรายละเอียดของสำนวนทั้ง 2 ภาษาจะช่วยให้เห็นถึงข้อแตกต่างปลีกย่อยออกไป เพราะคำว่า “งู” ที่ปรากฏในสำนวนทั้ง 2 ภาษาไม่ได้มุ่งจะสื่อความหมายโดยตรงที่สื่อถึงสัตว์เพียงประการเดียว หากยังแฝงความหมายโดยนัยเอาไว้ด้วย นอกจากนี้การเปรียบเทียบสำนวนไทยและจีนในครั้งนี้นี้ยังส่งผลต่อการต่อยอดการวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการสอนเพื่อจดจำตัวอักษรจีนผ่านสำนวนได้อีกด้วย

อนึ่ง สมัยที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้มีการคิดค้นคำพูดใหม่ ๆ ขึ้นมาอยู่เสมอราวดอกเห็ด ซึ่งคำพูดเหล่านี้ล้วนแพร่หลายไปอย่างรวดเร็วในกลุ่มวัยรุ่น และวัยทำงาน ซึ่งถือเป็นบุคคลกลุ่มใหญ่ของประเทศ คำพูดที่เกิดขึ้นเหล่านี้เกิดมาจากการนำคำพูดของคนในอดีตที่มีอยู่แล้วมาปรับเปลี่ยนขึ้นใหม่ ใช้วิธีการลดทอนบางคำลง หรือการนำสิ่งของไม่ว่าจะเป็นของกิน ของใช้มาเป็นคำพูด เช่น การนำลำไยซึ่งเป็นผลไม้มาเป็นคำพูดเชิงอุปมาอุปไมย อันแสดงถึง เมื่อผู้พูดหรือผู้ฟังฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเริ่มรำคาญ หรือเบื่อในเรื่องราวมากของอีกฝ่าย รวมทั้งคนที่ทำอะไรก็ผิดพลาด ชักช้าไม่ทันใจให้กับตน หรือการนำพืชอย่างเฟือก มาเป็นคำพูดที่ใช้สื่อความถึงผู้ที่ชอบสอดรู้สอดเห็นเรื่องของผู้อื่นอยู่เป็นนิจ และการนำสัตว์อย่างงูมาเป็นคำพูดที่ใช้สื่อความถึงผู้ที่ชอบพอผู้ใดผู้หนึ่งอยู่ พยายามทำทุกวิถีทางที่จะให้ผู้นั้นหันมาชอบเรากลับ แต่สุดท้ายก็ไม่เป็นตามที่หวังผู้ที่ชอบดันไปสมครรักใคร่กับผู้อื่นแทน (เกสรา ลีเจริญ, 2562) ตัวอย่างคำพูดเหล่านี้ล้วนถูกเผยแพร่ และนำไปใช้อย่างกว้างขวางเมื่อสื่อสารระหว่างกันทั้งในโลกออนไลน์ รวมทั้งการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ถึงแม้คำพูดเหล่านี้จะได้รับความนิยม และแพร่หลายอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นคำพูดติดปาก แต่ก็มีข้อเสียคือ เมื่อหมดสมัยนิยมก็จะถูกลืมเลือนไป เช่นเดียวกับสำนวนที่ผู้วิจัย ได้เคยพูดคุยนอกถามนักศึกษาคำว่า “สำนวน” ในความคิดของนักศึกษา ทำให้ได้ทราบเจตคติที่นักศึกษามีต่อสำนวน 4 ประการคือ 1. สำนวนเป็นอะไรที่ไกลตัวมากไม่เกี่ยวข้องในการดำรงชีวิต 2. ถ้าใครใช้สำนวนจะรู้สึกว่าร่ำสมัยมาก 3. ไม่เข้าใจความหมายของสำนวน และบางครั้งอยากใช้แต่ก็ไม่ทราบว่าจะใช้ได้ถูกต้องหรือไม่ 4. การสื่อสารในชีวิตประจำวันไม่ได้ใช้สำนวนเข้ามา

เพื่อพูดคุยกะหว่างกันบ่อยนัก เมื่อจะใช้สำนวนก็ต่อเมื่อมีอะไรมาดลใจให้นึกขึ้นได้ หรือสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเป็นตัวบังคับให้ต้องใช้สำนวน กอปรกับผู้วิจัยได้ทดลองนำสำนวนเข้ามาใช้เพื่อเป็นการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักศึกษาในชั้นเรียน ด้วยการหยิบยกประเด็นที่เป็นข่าวสาร แล้วให้นักศึกษาลองนึกสำนวนเพื่อใช้ประกอบข่าวสารนั้น ๆ ผลปรากฏว่ามีนักศึกษาจำนวนน้อยมากที่สามารถเลือกใช้สำนวนได้ถูกต้องตรงกับเนื้อหาข่าวที่ผู้วิจัยยกตัวอย่างมา หรือบางครั้งที่ผู้วิจัยพูดสำนวนขึ้นมา นักศึกษาบางคนก็ไม่เข้าใจในความหมาย ซึ่งสวนทางกันกับที่ผู้วิจัยได้ลองพูดโดยใช้คำที่อยู่ในสมัยนิยมที่พบได้ตามโปรแกรมสนทนาต่าง ๆ ในโลกออนไลน์ สื่อโทรทัศน์ นักศึกษากลับมีปฏิกิริยาตอบรับได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งสามารถเข้าใจความหมายได้โดยไม่ต้องอธิบายอะไรเพิ่มเติม ปัจจัยดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการศึกษาถึงความเข้าใจการใช้สำนวนไทยที่มีคำว่า “จู” ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลทุกชั้นปีการศึกษา ร่วมกับการศึกษาถึงประเภท ภาพสะท้อนของสำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “จู”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทของสำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “จู”
2. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนของสำนวนที่มีคำว่า “จู” ของทั้ง 2 ภาษา
3. เพื่อศึกษาความเข้าใจในการใช้สำนวนไทยที่มีคำว่า “จู” ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสุรินทร์

แนวความคิดการวิจัย

แนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาภาษาเชิงเปรียบเทียบ ปัจจุบันการเปรียบเทียบภาษา คือ การนำเอา 2 ภาษาซึ่งเน้นเป็นภาษาแม่ของผู้ทำการศึกษา ไปเปรียบเทียบกับอีกภาษาหนึ่งที่คุณศึกษาต้องการ หรือมีความรู้ ทักษะในภาษานั้น แล้วนำมาเปรียบเทียบอย่างเป็นระบบเพื่อหาความแตกต่าง และความคล้ายคลึงกันระหว่าง 2 ภาษา (สุรศักดิ์ แย้มอุ๋น, 2552 : 25) และดวงเดือน สุวดี (2524 : 182 - 185) ได้กล่าวว่า

การเปรียบเทียบคือ การนำทั้ง 2 ภาษามาเปรียบเทียบกันในลักษณะรูปแบบต่อรูปแบบ รวมถึงงานวิจัยของ Shi Wenjuan and Jiang Yuhong (2015 : 104 - 112) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสำนวนอังกฤษและสำนวนจีน จากมุมมอง ความหมายทางวัฒนธรรม พบว่า 1. สำนวนทั้งสองภาษาที่มีความหมายเหมือนกัน 2. สำนวนทั้งสองภาษาที่มีความหมายเหมือนกัน แต่ใช้คำแตกต่างกัน 3. วัฒนธรรมเรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณีทางสังคม ทั้งสองประเทศแตกต่างกันในเชิงการแสดงออกทาง สัญลักษณ์ด้วยสี หรือสัตว์ เนื่องจากการเปรียบเทียบมีส่วนช่วยให้ทราบถึงความเหมือน และความแตกต่างของ 2 ภาษาได้อันจะนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน และการเข้าใจถึงวัฒนธรรมของแต่ละชาติได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดี และ ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างประเทศได้

แนวความคิดเกี่ยวกับที่มาอันเกี่ยวเนื่องกับภาพสะท้อนของสำนวน มีผู้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้ สง่า กาญจนาคพันธุ์ (2543 : 2 - 5) ได้กล่าวว่า สำนวนไทย มีมาตั้งแต่โบราณ เกิดขึ้นตามยุคตามสมัยที่บ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลง ไม่ได้เกิดเอง ได้จากธรรมชาติ หากแต่เกิดจากมูลเหตุต่าง ๆ เช่น ธรรมชาติ การกระทำ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนาความเชื่อ การละเล่น นิทาน ตำนาน เป็นต้น 开心辞书研究中心 (2015 : 129) ได้กล่าวว่า สำนวนจีนจะมีความเกี่ยวข้องกับสังคมและ ประวัติศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีสำนวนที่มาจากนิยายปรัมปราโบราณ พุทธกรรมหรือ เรื่องเล่าของคนรุ่นก่อน ปราชญ์การณ์ทางธรรมชาติ สัตว์ สิ่งของเครื่องใช้ยานพาหนะ อวัยวะของมนุษย์ เครื่องดนตรีและการร้องรำ และศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม รวมอยู่ด้วยเช่นกัน และกณิกนันต์ โยธานะ (2556 : 102) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษา เปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “吃” และ “食” กับสำนวนไทยที่มีคำว่า “กิน” พบว่า สำนวนได้สะท้อนถึงความเหมือน ความแตกต่างของชาวจีน และชาวไทย เช่น ความแตกต่าง ในวัตถุดิบที่นำมาใช้ทำอาหาร ชาวจีนนิยมนำข้าวแดง รำ และถั่ว ส่วนชาวไทยนิยมใช้เกลือ กับกะปิในการปรุงอาหาร

แม้ว่าสำนวนไทยไม่จำเป็นต้องรู้ที่มาของสำนวนก่อนจึงจะเข้าใจความหมาย ได้อย่างสำนวนจีน หรือสำนวนจีนที่มีการสลบคำไปมาแต่ความหมายคงเดิม ซึ่งเอกลักษณ์นี้ ในสำนวนไทยก็ไม่ปรากฏ แต่ก็ไม่ได้ทำให้สำนวนของทั้ง 2 ภาษามีความแตกต่างกันใน

เรื่องของภาพสะท้อนจากที่มาของสำนวนใด ๆ ทั้งสิ้น ดังนั้นที่มาของสำนวนทั้ง 2 ภาษาที่มีความคล้ายคลึงกันจึงเป็นแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษาภาพสะท้อนของสำนวนที่มีคำว่า “งู” ของทั้ง 2 ภาษา

แนวความคิดเกี่ยวกับความเข้าใจและการวัดความเข้าใจ ทิศนา แชมณี (2545 : 1) ให้ความหมายของความเข้าใจว่า เป็นความสามารถในการกระทำ การใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้ง ความรู้สึกอันเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ และ Benjamin S. Bloom et al (1956 : 271) เห็นว่า ความเข้าใจเป็นความสามารถในการที่คน ๆ หนึ่งสามารถขยายความรู้ ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล แยกเป็น 3 ชั้นสำคัญคือ การแปลความหมาย การตีความ และการขยายความ รวมทั้ง Pearson and Jonson (1978 : 59) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดความเข้าใจ อาศัยหลัก 2 ประการ ได้แก่ 1. ความรู้ทางภาษา โดยผู้เรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษา ตั้งแต่ เสียง คำ ความหมายซึ่งอาจเป็นความหมายเฉพาะคำใดคำหนึ่ง หรืออาจเป็นความหมายระหว่างคำต่าง ๆ ในประโยคด้วยก็ได้ 2. ความสามารถในการตีความ คือ การเข้าใจความหมายของข้อความต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว หรือการใช้ความสามารถในการรู้ความหมายของคำ เพื่อช่วยตีความในส่วนอื่น ๆ ที่ไม่รู้ จากความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะศึกษาเพื่อทดสอบระดับความเข้าใจการใช้สำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” ของนักศึกษา พร้อมนำเสนอออกมาเป็นสถิติอิงตามสูตรการหาอันตรภาคชั้น (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 6 – 11) ของการแปลความหมายเป็น 3 ระดับ (น้อย ปานกลาง และมาก)

สมมติฐานของการวิจัย

1. สำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” สามารถแบ่งประเภทออกได้เป็น 3 ประเภทคือ 1. สำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” มีความเหมือนกัน 2. สำนวนไทยไม่มีคำว่า “งู” แต่สำนวนจีนมีคำว่า “งู” และ 3. สำนวนไทยมีความหมายตรงกันกับสำนวนจีนแต่สำนวนไทยใช้คำอื่น

2. สำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” มีภาพสะท้อนของสำนวนมาจาก 5 ประการ คือ 1. ทางธรรมชาติ 2. ทางพฤติกรรม และความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์และสัตว์ 3. ทางวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่อยู่อาศัย 4. ทางความเชื่อ ศาสนา และ 5. ทางเครื่องดนตรี การละเล่น

3. ระดับความเข้าใจในการใช้สำนวนไทยมีคำว่า “งู” ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลอยู่ในระดับปานกลาง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้เลือกหนังสือที่มีเนื้อเกี่ยวกับสำนวนไทยและสำนวนจีนมาจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยใช้หนังสือทั้งหมด 6 เล่ม
2. กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลทุกชั้นปีที่ลงทะเบียนเรียนประจำภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสุรินทร์ จำนวน 121 คน
3. ด้านเวลา ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการศึกษาประจำภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลา 5 สัปดาห์

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง สำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” เป็นงานวิจัยเชิงผสมผสานที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์และทดสอบ ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

ด้านคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน คือ 1. คัดเลือกสำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” และสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” จากหนังสือทั้งหมด 6 เล่ม แบ่งเป็นสำนวนไทยจำนวน 3 เล่ม รวม 12 สำนวน (ดังตารางที่ 1) และสำนวนจีนจำนวน 3 เล่ม รวม 26 สำนวน (ดังตารางที่ 2) 2. แยกประเภทของสำนวนไทยและสำนวนจีน 3. วิเคราะห์ภาพสะท้อนของสำนวนที่มีคำว่า “งู” ของทั้ง 2 ภาษา

ตารางที่ 1 แสดงสรุปความหมายของสำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” จำนวน 12 สำนวน

	สำนวน	ความหมาย
1	งูกินหาง	ทำอะไรไว้แล้ว ชัดทอดเกี่ยวโยงกันเป็นทอด ๆ
2	ข้างงูไม่พันคอ	ทำอะไรร้าย ๆ ไว้ ปัดอย่างไร แต่สุดท้ายผลนั้นก็ปัดไม่พันตัว
3	ไก่อเห็นตีนงู งูเห็นนมไก่	ต่างฝ่ายต่างรู้ความลับของกันและกัน แต่ผู้อื่นไม่รู้ ความลับของทั้งสองฝ่ายนี้ว่าเป็นอย่างไร
4	งู ๆ ปลา ๆ	มีความรู้เล็กน้อย หรือรู้ไม่จริง
5	งูกัดตีนคนหาง	ถูกกระทำในจุดที่สำคัญ ทำให้เจ็บปวด และแค้นเคืองมาก
6	เฒ่าหัวงู	ชายแก่ที่มีอายุมาก ที่ชอบใช้อุบายหลอกล่อเด็กสาว หรือหญิงสาวให้หลงใหลไปในทางกามารมณ์
7	ตีสุนัขให้หลังหัก	คิดจะกำจัดศัตรู ต้องอย่าใจอ่อน ไม่เช่นนั้นศัตรูอาจหันมาทำร้ายตนเองในภายหลังได้
8	ตีสุนัขที่หาง	ทำอะไรไม่มันเหมาะ จะเกิดอันตรายได้
9	ตีสุนัขให้กากิน	ทำสิ่งใดแล้ว ผลประโยชน์ที่ได้รับนั้น กลับไม่มาตกอยู่ที่ผู้กระทำ แต่ไปตกอยู่ที่ผู้อื่นแทน
10	หมองูตายเพราะงู	ผู้ที่มีความรู้ หรือทำอาชีพใดอาชีพหนึ่ง อาจพลาดพลั้งเพราะความรู้ของตนได้
11	ล้างคองูเห่า	การกระทำใด ๆ โดยไม่หวั่นเกรง หรือทำร้ายต่อผู้มีอำนาจ ผู้ที่ยิ่งใหญ่นำเกรงขาม
12	แหวกหญ้าให้งูตื่น	เมื่อคิดจะจับศัตรู ควรวางแผนให้รอบคอบ หรือใจเย็น อย่าใจร้อนจนศัตรูเห็นผิดสังเกต หรือหนีไป

ที่มา : วิจิตรมาตรา, ชุน (สง่า กาญจนาคพันธุ์) (2543) ; ฝ่ายวิชาการไอคิวพลัส (2558) ; กฤชกร เพชรนอก (2558)

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า สำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” จะมุ่งสื่อความหมายในเชิงเปรียบเทียบ โดยนำลักษณะของงูซึ่งมีความว่องไว แต่แฝงไปด้วยความอันตรายรอบด้าน มาสื่อเพื่อต้องการเตือนสติ หรือมุ่งเจาะจงสำหรับผู้ขายเจ้าชู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดกระทำการใหญ่ต้องทำให้เด็ดขาด แต่ขณะเดียวกัน ต้องไม่ทำด้วยความประมาทจนภัยย้อนกลับมาทำร้ายตนเอง

ตารางที่ 2 แสดงสรุปความหมายของสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” จำนวน 26 สำนวน

	สำนวน	ความหมาย
1	蛇蝎为心 (งู-แมงป่อง-เพื่อ-ใจ)	ใจดำ อ้ำหิต
2	蛇口蜂针 (งู-ปาก-ผึ้ง-เข็ม)	คำพูด และการกระทำที่อ้ำหิต
3	蛇欲吞象 (งู-อยาก-กลืน-ช้าง)	โลภมาก
4	蛇食鲸吞 (งู-อาหาร-วาท-กลืน)	ผู้แข็งแกร่งกว่า ค่อย ๆ กลืนกินผู้ที่ด้อยกว่า
5	蛇头鼠眼 (งู-หัว-หนู-ตา)	หน้าตาร้าย และจิตใจไม่ปกติ
6	握蛇骑虎 (จับ-งู-ขี่-เสือ)	นำหวาดกลัว และอันตรายทุกที่
7	蛇心佛口 (งู-หัวใจ-พระ-ปาก)	มีจิตใจที่ร้ายกาจ เขี้ยมโหด แต่ปากพูดแสดงความมีเมตตา
8	画蛇添足 (วาด-งู-เติม-เท้า)	ทำเรื่องดีมากมาย แต่ไร้ประโยชน์ใด ๆ
9	一蛇两头 (หนึ่ง-งู-สอง-หัว)	คนที่เก็บซ่อนความร้ายกาจ หรือผลประโยชน์ที่ตนต้องการ ด้วยการทำตัวฝึกฝนทั้งสองฝ่าย

ตารางที่ 2 แสดงสรุปความหมายของสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” จำนวน 26 สำนวน (ต่อ)

	สำนวน	ความหมาย
10	春蛇秋蚓 (ฤดูใบไม้ผลิ-งู-ฤดูใบ ไม้ร่วง-ไส้เดือน)	เขียนหนังสือโยไปโยมา ไม่มีระเบียบสวยงาม
11	龙蛇飞动 (มังกร-งู-บิน- เคลื่อนไหว)	การเขียนตัวอักษรจีนที่มีพลัง แสดงออกมาได้ อย่างสวยงาม
12	一龙一蛇 (หนึ่ง-มังกร-หนึ่ง-งู)	คนที่มีหลายหน้า (มีสองตัวตน) เปลี่ยนไปตาม สถานการณ์
13	三蛇七鼠 (สาม-งู-เจ็ด-หนู)	ของที่มีอันตรายนานา
14	拨草寻蛇 (เขี่ย-หญ้า-หา-งู)	คนที่ชอบหาเรื่องใส่ตัว
15	一蛇吞象 (หนึ่ง-งู-กลืน-ช้าง)	มีความโลภไม่สิ้นสุด ไม่รู้จักพอ
16	虚与委蛇 (ลวง-กับ-จริง-งู)	ไม่มีความจริงใจ
17	虎头蛇尾 (เสือ-หัว-งู-หาง)	ทำการอันใด มีเริ่มต้น แต่ไม่มีสิ้นสุด
18	龙蛇混杂 (มังกร-งู-ผสม-ปนเป)	คนดีกับคนเลวอยู่ด้วยกัน
19	毒蛇猛兽 (พิษ-งู-ดุร้าย-สัตว์)	คนโลก
20	草蛇灰线 (พงหญ้า-งู-สีเทา- เส้นทาง)	ทำเรื่องร้ายแรงไว้ แล้วทิ้งร่องรอยเป็นหลักฐาน ให้ตามพบ

ตารางที่ 2 แสดงสรุปความหมายของสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” จำนวน 26 สำนวน (ต่อ)

	สำนวน	ความหมาย
21	蛇蝎心肠 (งู-แมงป่อง-หัวใจ- ลำไส้)	ใจดำ อ้ามहित
22	打草蛇惊 (ตี-พงหญ้า-งู-ตกใจ)	เมื่อคิดจะจับศัตรู ควรวางแผนให้รอบคอบหรือ ใจเย็น อย่าใจร้อนจนศัตรูเห็นผิดสังเกต หรือหนีไป
23	笔底龙蛇 (ปากกา-ปลาย-] มังกร-งู)	การเขียนตัวอักษรจีนที่มีพลัง แสดงออกมาได้ อย่างสวยงาม
24	龙头蛇尾 (มังกร-หัว-งู-หาง)	เริ่มต้นสวยงามยิ่งใหญ่ แต่ตอนจบกลับแย่
25	贪蛇忘尾 (โลภ-งู-ลืม-หาง)	คำนึงแต่ผลประโยชน์มาก่อน แต่ไม่คำนึงถึงผลที่ ตามมา
26	骇龙走蛇 (เขย่าขวัญ-มังกร- งู-ไป)	ผู้ที่มีอิทธิพลใหญ่มาก

ที่มา : 成语大词典编委会 (2012); 尔雅辞书编委会 (2015); 开心辞书研究中心 (2015)

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า สำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” ได้นำพฤติกรรมของงูในความร้ายกาจ อ้ามहित มาเพื่อว่ากล่าว หรือตักเตือน เช่นเดียวกับสำนวนไทย แต่จะแตกต่างกับสำนวนไทยในส่วนของการที่ไม่ได้กล่าวถึงพฤติกรรมเจ้าชู้ของผู้ชาย แต่หากกล่าวถึงการเขียนหนังสือ ด้วยลายมือที่ไม่สวยงาม เหมือนลักษณะการเลื้อยของงูแทน

ด้านปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน คือ

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มประชากร ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ที่ลงทะเบียนเรียนภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 173 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลทุกชั้นปีการศึกษา เพื่อให้เกิดระดับความเชื่อมั่น 95% สัดส่วนความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane Taro, 1967 : 886) รวมทั้งสิ้นจำนวน 121 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 25, 26, 53 และ 17 คน เรียงตามลำดับชั้นปีการศึกษา เพื่อเป็นผู้ตอบแบบทดสอบวัดความเข้าใจการใช้สำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” โดยแยกทดสอบตามชั้นปีการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจการใช้สำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก มาจากสำนวน 12 สำนวน รวมทั้งหมด 24 ข้อ 24 คะแนน ทั้งนี้เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาที่มีต่อจุดประสงค์การเรียนรู้ กับความสอดคล้องในข้อคำถามของแบบทดสอบ (IOC) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความเข้าใจโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านอยู่ที่ 0.87 และทำการนำผลที่ได้จากการทำแบบทดสอบของกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ไปวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่ม โดยใช้เทคนิค 27% เพื่อการแบ่งกระดาษคำตอบออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ จากนั้นหาค่าความยาก (P) ของแต่ละข้อ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.65 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างง่าย เมื่อทำการหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแต่ละข้อ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.35 ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในระดับปานกลาง (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2545 : 138 - 142) สุดท้ายจึงหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยหาค่าความคงที่ภายใน จากวิธีของคูเดอริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson Procedure) ด้วยสูตร KR-21 (สิรินธร สินจินดาวงศ์, 2547 : 21 - 33) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.69

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ท้ายชั่วโมงการสอน ผู้วิจัยดำเนินการสอดแทรกสำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” เพื่อให้ นักศึกษารู้ความหมายของสำนวน โดยจัดสัปดาห์ละ 3 สำนวน เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์

3.2 สัปดาห์ที่ 5 ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบให้นักศึกษา โดยกำหนดระยะเวลาให้ทำแบบทดสอบ 30 นาที

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลคะแนนที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ พร้อมสรุปผลการทดลองตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาประเภทของสำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์จากแนวคิดการเปรียบเทียบภาษาเพื่อหาความคล้ายคลึงและความแตกต่างของสำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู”

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาภาพสะท้อนของสำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์จากแนวคิดที่มาอันเกี่ยวเนื่องกับภาพสะท้อนของสำนวน

4.3 การศึกษาความเข้าใจในการใช้สำนวนไทยมีคำว่า “งู” ของนักศึกษา โดยใช้สถิติวิเคราะห์ การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2542 : 102) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 77) และหาค่าแจกแจงความถี่แบบกลุ่ม (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 6 - 11)

ผลการวิจัย

1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาประเภทของสำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” พบว่า สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่

1.1 ประเภทสำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” กับสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” เหมือนกัน สำนวนประเภทนี้ถือได้ว่ามีจำนวนน้อย โดยมีเพียง 2 สำนวน ได้แก่ สำนวน “แหวกหญ้าให้งูตื่น” ตรงกับสำนวนจีน คือ “打草蛇惊” และ สำนวน “ขว้างงูไม่พ้นคอ”

ตรงกับสำนวนจีน คือ “草蛇灰线” และ 1 คำเปรียบเปรยคือ เขียนหนังสือเหมือนงูเลื้อย ตรงกับสำนวนจีน คือ “春蛇秋蚓”

1.2 ประเภทสำนวนไทยไม่มีคำว่า “งู” แต่สำนวนจีนมีคำว่า “งู” มีอยู่ทั้งสิ้น 6 สำนวน ซึ่งความหมายชี้ไปทางการเขียนอักษรจีน 2 สำนวน 1 สำนวนมีความหมายสื่อถึงการเริ่มต้นสวยงามยิ่งใหญ่ แต่ตอนจบกลับเลวร้าย และ 3 สำนวนที่สื่อถึงของที่อันตรายมาก ๆ หรือหน้าตาร้าย และจิตใจไม่ปกติ

1.3 ประเภทสำนวนไทยมีความหมายตรงกันกับสำนวนจีนแต่สำนวนไทยไม่ได้ใช้คำว่า “งู” สำนวนประเภทนี้มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีอยู่ด้วยกันรวม 17 สำนวน เช่น สำนวนไทย “นกสองหัว” ความหมายตรงกับสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” คือ “一蛇两头” หรือ สำนวนไทย “แกว่งเท้าหาเสี้ยน” ความหมายตรงกับสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” คือ “拨草寻蛇”

2. ผลการศึกษาภาพสะท้อนด้านต่าง ๆ ของสำนวนที่มีคำว่า “งู” ของทั้ง 2 ภาษา พบว่า สะท้อนจาก 5 ลักษณะ ดังนี้

2.1 ภาพสะท้อนทางธรรมชาติ ประเทศไทย และประเทศจีนต่างให้ความสำคัญกับธรรมชาติเป็นอย่างมาก จึงทำให้เกิดการนำธรรมชาติที่อยู่รอบตัวมนุษย์ มาสร้างเป็นสำนวน สื่อความหมายเชิงอุปมาของสำนวนทั้งสองภาษา เช่น การนำธรรมชาติของงูที่มีกอค้ายตามพงหญ้า มาสร้างเป็นสำนวนว่า “แหวกหญ้าให้งูตื่น” ซึ่งก็ไม่ต่างจากการสร้างของสำนวนจีนคือ “打草蛇惊” หรือ สำนวนจีน “草蛇灰线” ซึ่งมาจากการนำลักษณะทางธรรมชาติที่งูเลื้อยแบบคดไปเคี้ยวมาอันเป็นเอกลักษณ์ เมื่อมนุษย์พบเห็นรอยก็สามารถรู้ได้ทันทีว่าเป็นรอยของงู และจะเลื้อยไปทิศทางใด จึงนำมาเปรียบกับผู้ที่กระทำความผิดแม้พยายามปกปิด บัดให้พ้นตัวอย่างไร สุดท้ายก็ถูกตามจับตัวได้อยู่ดี และสำนวนไทย “ดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ” ที่พูดถึงธรรมชาติของแม่น้ำซึ่งมักจะไหลลงสู่ที่ต่ำไปเรื่อย ๆ แต่มีผู้คนกลับฝันทำในสิ่งที่ยากลำบาก ต้องใช้แรงมากที่สุดท้ายก็ไม่ได้รับผลอันใดกลับมา ตรงกับสำนวนจีน “画蛇添足”

2.2 ภาพสะท้อนทางพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์และสัตว์ สำนวนประเภทนี้เกิดจากการนำอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของมนุษย์เช่น หัวใจ ตับ ศีรษะ มือ ลำไส้ เป็นต้น มาสร้างเป็นสำนวน แล้วใส่พฤติกรรมของสัตว์ประกอบเข้าไปเป็นหนึ่ง

สำนวน เช่น งูที่มีพฤติกรรมดุร้าย ร้ายกาจ เจ้าเล่ห์ เมื่อนำมารวมกับอวัยวะปาก และหัวใจของมนุษย์ เช่น สำนวนไทย “หน้าเนื่อใจเสือ” สำนวนจีน “蛇心佛口” ก็จะสะท้อนว่า ผู้ที่มีใจเหี้ยมโหด ดุร้าย แต่ปากกลับหวานราวน้ำผึ้ง หรือ สำนวนไทย “โลภมาก ลากหาย” สำนวนจีน “蛇欲吞象” ก็จะสะท้อนว่า ผู้ที่โลภมาก คิดอยากทำการใหญ่กว่ากำลัง ที่มีสุดท้ายก็จะไม่เหลืออะไร เหมือนงูที่อยากจะกลืนช้าง และ สำนวนไทย “ใจไม่ใส่ระกำ” สำนวนจีน “蛇蝎心肠” ที่นำเอาอวัยวะสำคัญอย่างหัวใจและลำไส้มาสะท้อนให้เห็นความโหดร้าย ไม่ต่างจากพฤติกรรมของงู หรือแมงป่อง

2.3 ภาพสะท้อนทางวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ที่อยู่อาศัย การสะท้อนของสำนวนประเภทนี้ไม่พบในสำนวนที่มีคำว่า “งู” ของทั้ง 2 ภาษา แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า สำนวนไทยและสำนวนจีนต่างก็มีสำนวนที่สะท้อนมาจากการตั้งที่อยู่อาศัย รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่เช่น สำนวน “กำแพงมีหู ประตูมีช่อง” “隔墙有耳” และจากการศึกษาเรื่องเล่าตำนาน นิทาน นิยายปรัมปรา พบว่า ความคิดของชาวไทยและชาวจีนที่มีต่องูนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีการนับถือบูชาตั้งแต่บรรพกาล เพราะเห็นว่างูเป็นสัตว์ที่มีพลังอำนาจที่ยิ่งใหญ่สามารถบันดาลให้มนุษย์พบความสุข หรือหายนะได้ เช่น ชาวไทยที่ปรากฏในตำนานของพญานาคที่มีความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา ซึ่งสามารถพบเห็นรูปปั้นพญานาคที่คอยปกป้องคุ้มครองศาสนสถานต่าง ๆ สอดคล้องกับกัญญรัตน์ เวชศาสตร์ (2559 : 1101 - 1105) ให้ความเห็นว่า ความกลัวเป็นสาเหตุหนึ่งในการบูชาด้วยเชื่อว่าเมื่อทำให้งูพอใจ งูก็จะไม่ทำร้ายและช่วยคุ้มครองปกป้อง สำหรับสังคมไทย ความเชื่อเกี่ยวกับงูนั้น จะถูกเรียกว่า “นาค” ผู้เป็นเจ้าของ งู นาคเป็นส่วนหนึ่งของพระพุทธศาสนา อันปรากฏตามงานจิตรกรรมฝาผนังที่เล่าเรื่องพระกฤษณะ จากเรื่องกฤษณะชดก ด้านความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม จะเห็นได้ชัดสำหรับแถบลุ่มแม่น้ำโขง จะมีประเพณีบั้งไฟพญานาคยามเมื่อถึง 15 ค่ำ เดือน 11 ซึ่งจะใกล้เคียงกับชนชาติไทที่อาศัยอยู่นอกประเทศไทย ก็ได้มีหลักฐานเกี่ยวกับพญานาคปรากฏขึ้น กล่าวคือ งานด้านหัตถกรรมที่มักนำรูปนาคมาทำเป็นลวดลาย พร้อมนำรูปลักษณะมังกรของชาวจีนมาเสริมแต่ง และด้านความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรมชนชาติไทจะมีการสักยันต์รูปพญานาค นาคหันหัว นาคประสมพงศ์ หรือพิธีบูชา นาค สำหรับชาวจีนจะมาจากตำนานเทพนี้หว่า เทพสาวผู้มีท่อนบนเป็นมนุษย์ ท่อนล่างเป็นงู ผู้ซึ่งให้กำเนิดมนุษย์ด้วยการปั้นจากดินโคลน

แล้วจับให้ชาย หญิงแต่งงานกัน หรือ หลี่ช้วนเจียง (2013 : 38) ที่ศึกษาความคิดของคนตั้งแต่รุ่นอดีตจนถึงปัจจุบันที่เกี่ยวกับงู รวมทั้ง คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ของงูที่มีต่อความหมายทางวัฒนธรรมผ่านนิยายชื่อ “โซ่วเสี้ยนจี้” 《搜神记》 พบว่า คนสมัยก่อนจะเกรงกลัวต่องู เห็นว่างูเป็นสัตว์ที่ดุร้าย อ้ามหิตจนต้องเคารพบูชา เพื่อให้ปกป้อง แต่ขณะเดียวกัน สมัยก่อนที่ยังไม่มีศาสนาเข้ามาเผยแพร่ในสังคมจีน ก็ได้มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับงูที่ออกมาช่วยเหลือมนุษย์ให้พ้นจากปีศาจ เช่น ตำนานของนางพญางูขาว ทำให้ในสมัยนี้ได้รับการยกย่องให้เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจ ต่อมาสังคมจีนที่มีคติความเชื่อต่องู ก็ได้พัฒนามาเป็นมังกรตั้งบันทึกจากนิยายเรื่อง “โซ่วเสี้ยนจี้” หน้า 238 ที่กล่าวว่า มังกรเป็นสิ่งที่มีชื่อเสียงถึงความร้ายวร้าย อุดมสมบูรณ์ รบรื่น สัญลักษณ์อำนาจของอ่อง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ หันเจิงฟาง (2008 : 24) ที่กล่าวว่า งูเป็นสัตว์มีพิษ โหดร้าย น่าเกลียด เป็นสัตว์ที่มนุษย์ต่างก็อยากหลีกเลี่ยง แต่เมื่อนานวันผ่านไป งูก็กลายเป็นสัญลักษณ์ส่วนใดส่วนหนึ่งของสังคมจีนอย่างไม่มีที่สิ้นสุด สามารถพบได้ในทั้งสำนวนมากมาย หรือพบในสิบสองนักซัตรปิง (卍) หรือความเชื่อของชาวบ้านที่ว่าถ้าฝนถึงงูแล้ว จะให้กำเนิดลูกชาย และต่อมาก็ถูกยกระดับขึ้นเป็นเซียนในรูปของมังกร ตราบจนปัจจุบันก็ได้นำมาเป็นความเชื่อในการปกป้องสถานที่สำคัญต่าง ๆ

2.4 ภาพสะท้อนทางความเชื่อ ศาสนา การสะท้อนของสำนวนประเภทนี้จะไม่พบในสำนวนที่มีคำว่า “งู” ของทั้งสองภาษา แต่สามารถพบได้จากสำนวนที่ไม่ได้ใช้คำว่า “งู” เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับผี ชาวไทยและชาวจีนเชื่อว่าผีหรือเทวดาทำเรื่องราวที่ผู้คนไม่คิดมาก่อนให้บังเกิดขึ้นคนไทยอาจบอกว่า “ผีบังตา, ผีผลัก” ส่วนสำนวนจีนบอกว่า “鬼使神差” หมายถึง เรื่องราวที่เกิดขึ้นเหนือความคาดหมาย เหมือนผีหรือเทวดาทำให้มันบังเกิดขึ้น รวมทั้ง คำพังเพยที่มีความคล้ายกันอย่างคำพังเพยไทย “ผมรวไรไม่เสียบผี” และคำพังเพยจีน “骨瘦如柴” ซึ่งมีที่มาจากการทำศพที่คล้ายกันคือ ต้องใช้ไม้เป็นพินวางพาดไปมาเพื่อเป็นที่รองศพ หรือใช้ไม้เสียบที่ศพเพื่อให้ศพนั้นไหม้จนทั่วร่าง โดยความหมายก็ใช้เปรียบเทียบผู้ที่มรูปร่างผอมแห้งเหมือนกับไม้เสียบผีสำหรับความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา แม้ว่าศาสนาพุทธในสังคมจีน จะนับถือนิกายมหายานเป็นส่วนใหญ่ แตกต่างจากสังคมไทยที่นับถือนิกายเถรวาทควบคู่ไปกับนิกายมหายาน แต่ความเชื่อทางพุทธศาสนาของสังคมไทยและสังคมจีนได้มีมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 11 เริ่มจาก

ราชวงศ์หยวน ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ทั้งสองประเทศมีสำนวนที่เกิดขึ้นจากศาสนาพุทธ คล้ายกันเป็นอย่างมาก เช่น สำนวน “เห็นกงจักรเป็นดอกบัว” ตรงกับสำนวนจีน “认贼为子” หรือสำนวน “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ตรงกับสำนวนจีน “好人有好报, 恶人有恶报” และสำนวน “กรวดน้ำคว่ำขัน” ตรงกับสำนวนจีน “恩断义绝” หมายถึง ตัดขาดความสัมพันธ์ที่มีระหว่างกัน รวมทั้งสำนวนที่มาจากกรณีสื่อที่จะรับของใส่บาตร จากฆราวาสผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมต่อสงฆ์คือ สำนวน “คว่ำบาตร” ตรงกับสำนวนจีน “言语路绝” หมายถึง ปฏิเสธที่จะพูดคุยหรือคบค้าสมาคมด้วย

2.5 ภาพสะท้อนทางเครื่องดนตรี การละเล่น การสะท้อนของสำนวน ที่มีคำว่า “งู” ประเภทนี้จะไม่พบในสำนวนจีน แต่พบได้ในสำนวนไทย คือสำนวน “งูกินหาง” ซึ่งสะท้อนที่มาจากการเล่นงูกินหาง แต่เมื่อแปลความหมายจะต้องแปลว่า ทำอะไรไว้ แล้วชักทอดเกี่ยวโยงกันเป็นทอด ๆ อย่างไม่รู้จบตาม สำนวนไทยและสำนวนจีน ก็ยังมีการปรากฏเกี่ยวกับเครื่องดนตรีที่คล้ายกัน เช่น สำนวนไทย “สืซอให้ควายฟัง” สำนวนจีน “对牛弹琴” หมายถึง สอนหรือแนะนำอะไรให้ผู้อื่นไป แต่ผู้นั้นกลับไม่เชื่อฟัง หรือปฏิบัติตาม และสำนวนไทย “อึกทีกครึกโครม” สำนวนจีน “鼓乐喧天” หมายถึง เสียงดังมาก ๆ แต่แฝงไปด้วยความครึกครื้น สนุกสนาน หรือ สำนวนไทยที่มีลักษณะ ของการใช้เครื่องดนตรีมาเป็นส่วนประกอบของสำนวน แต่สำนวนจีนใช้สิ่งอื่นและ มีความหมายคล้ายกัน เช่น สำนวนไทย “รำไม่ดี โทษปีโทษกลอง” สำนวนจีน “怨天尤人” หมายถึง รู้ทั้งรู้ว่าตัวเองผิด แต่กลับโทษ หรือโยนความผิดให้ผู้อื่น และสำนวนไทย “ไม่มีปี่ มีขลุ่ย” สำนวนจีน “突如其来” หมายถึง เรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่าง ไม่มีที่มาที่ไปมาก่อน เป็นต้น

3. ผลการศึกษาความเข้าใจการใช้สำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” ของนักศึกษา

ผลการศึกษาจากคะแนนเต็ม 24 คะแนน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจ การใช้สำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” รวมทุกชั้นปีอยู่ที่ 16.27 คะแนน โดยชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน ทำคะแนนสอบได้ตั้งแต่ 14 คะแนน ถึง 22 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ย 17.36 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.10 ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ชั้นปีที่ 2 จำนวน 26 คน ทำคะแนนสอบได้ตั้งแต่ 6 คะแนน ถึง 22 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ย 15.77 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.07 ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ชั้นปีที่ 3

จำนวน 53 คน ทำคะแนนสอบได้ตั้งแต่ 4 คะแนน ถึง 22 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ย 14.94 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.86 ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง และชั้นปีที่ 4 จำนวน 17 คน ทำคะแนนสอบได้ตั้งแต่ 12 คะแนน ถึง 22 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ย 17.00 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.12 ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการศึกษาความเข้าใจการใช้สำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” ของนักศึกษา

ชั้นปีการศึกษาที่	จำนวนคน (n)	คะแนนต่ำสุด - สูงสุด	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
1	25	14 - 22	17.36	2.10
2	26	6 - 22	15.77	4.07
3	53	4 - 22	14.94	3.86
4	17	12 - 22	17.00	3.12
เฉลี่ยรวมทุกชั้นปี			16.27	

หมายเหตุ : การแปลความหมายแบ่งระดับเป็น 3 ระดับ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 6 - 11)

คะแนนตั้งแต่	0 - 8	มีความเข้าใจน้อย
คะแนนตั้งแต่	9 - 16	มีความเข้าใจปานกลาง
คะแนนตั้งแต่	17 - 24	มีความเข้าใจมาก

การอภิปรายผล

1. การศึกษาประเภทของสำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” พบว่าประเภทสำนวนไทยและจีนที่ใช้คำว่า “งู” เหมือนกันน้อยที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า

1. ภาษาไทยและจีนมีลักษณะเป็นคำโดดเหมือนกัน การเรียงคำเข้าสำนวนทำได้ง่าย
2. ภาษาไทยไม่มีการสลับตำแหน่งของคำในสำนวนโดยที่ความหมายไม่เปลี่ยนแปลงไปเหมือนกับภาษาจีน
3. ปัจจัยในการสร้างสำนวนขึ้นใช้ของแต่ละชนชาติย่อมแตกต่างกัน อันเนื่องจากการดำเนินวิถีชีวิต ทศนคติ ประเพณีและสังคม เป็นต้น
4. กลวิธีที่ใช้

ในการเปรียบเทียบที่แตกต่างกัน ซึ่งถ้าเปรียบเทียบด้านโครงสร้างไวยากรณ์ หน้าคำในสำนวน หรือการให้ความหมายแง่ต่าง ๆ อาจทำให้มีจำนวนของสำนวนประเภทเหมือนกันเพิ่มขึ้นได้ นอกจากนี้ประเภทสำนวนไทยมีความหมายตรงกันกับภาษาจีน แต่สำนวนไทยใช้คำอื่นจัดเป็นประเภทที่พบได้มากที่สุด สาเหตุอาจมาจากสิ่งที่อยู่รอบตัวซึ่งผูกพันใกล้ชิด และการเปลี่ยนแปลงของสังคมในแต่ละสมัยที่แตกต่างกัน จึงสร้างสำนวนด้วยสัตว์คนละชนิด แต่ให้ความหมายเดียวกัน เช่น สำนวน “一蛇两头” สำนวนนี้ชาวจีนใช้ แต่ชาวไทยใช้นกสอดคล้องกับงานวิจัยของ กณิกนันต์ โยธานะ (2556 : 102) ที่ได้พบว่า ความหมายของสำนวนจีนที่มีคำว่า “吃” และ “食” กับสำนวนไทยที่มีคำว่า “กิน” พบได้ 3 ประเภทคือ ประเภทเหมือนกัน ประเภทสำนวนจีนที่มีคำว่า “吃” และ “食” แต่สำนวนไทยใช้คำอื่น และประเภทสำนวนไทยใช้คำว่า “กิน” แต่สำนวนจีนใช้คำอื่น แตกต่างจากงานวิจัยของ สุชาติ กุลบุตร (2555 : 50) ที่ได้พบว่า สุภาษิตจีนแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทของความหมายที่แบ่งออกได้ 3 ส่วน ได้แก่ แบ่ง 23% เป็นกลาง 48% แบ่ง 29% และประเภทแบ่งตามจุดมุ่งหมายที่แบ่งย่อยออกได้ 2 ส่วนประกอบด้วย เพื่อสั่งสอน ตักเตือน ชี้แนะ 76% และ ขู่ห้าม 24%

2. การศึกษาภาพสะท้อนของสำนวนที่มีคำว่า “งู” ของทั้ง 2 ภาษา พบว่า สะท้อนมาจาก 5 ลักษณะ ได้แก่ 1. ภาพสะท้อนทางธรรมชาติ เพราะมนุษย์ต้องอาศัยธรรมชาติเป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีวิตคนสมัยก่อนจึงสร้างคำพูดจากความเป็นจริงที่ร้ายล้อมอยู่รอบตัว หรือสังเกตเห็นแล้วต้องการเอามาเตือนคนรุ่นต่อมา แต่จะให้เตือนโดยตรงอาจต้องใช้คำพูดที่ยาวเกินไป จึงนำสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติมาเป็นตัวกลางที่จะสื่อสารระหว่างกัน 2. ภาพสะท้อนทางพฤติกรรม และความรู้สึนึกคิดของมนุษย์และสัตว์ เพราะว่าในสังคมหนึ่งไม่สามารถให้คนคิด หรือมีพฤติกรรมเดียวกันหมดได้ และการจะกล่าวถึง ต่าหนี ชมเชย คนใดคนหนึ่งขึ้นมาก็ไม่ควรที่จะพูดโดยใช้คำพูดตรง ๆ เกินไปนัก จึงได้คิดคำพูดเชิงเปรียบเทียบที่เห็นภาพได้จริงตามที่ต้องการจะกล่าวขึ้นมา โดยอิงจากพฤติกรรม ทั้งสัตว์ และมนุษย์มาสร้างเป็นสำนวน 3. ภาพสะท้อนทางวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ที่อยู่อาศัย แม้ว่าสำนวนทั้ง 2 ภาษาที่กล่าวถึงที่อยู่อาศัยจะไม่ปรากฏคำว่า “งู” อยู่ในสำนวน เพราะว่าการสร้างที่อยู่อาศัยมนุษย์ไม่ได้พึ่งพาสัตว์มากนัก แต่จะหันไปพึ่งพาธรรมชาติมากกว่า แต่งูก็ได้เข้าไปเกี่ยวเนื่องกับความเชื่อในการดำรงชีวิตของคนทั้ง

สองชาติจวบจนปัจจุบัน อีกทั้งที่อยู่อาศัยเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ จึงต้องมีแนวคิดในการพูดถึงการสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อให้สอดคล้องต่อการดำรงชีวิต อีกทั้งยังช่วยบอกเล่าสภาพของวิถีชีวิต ลักษณะการสร้างที่อยู่อาศัยของคนทั้งสองชาติที่แทรกอยู่ในสำนวน 4. ภาพสะท้อนทางความเชื่อ ศาสนา แม้ว่าสำนวนทั้ง 2 ภาษาที่กล่าวถึงความเชื่อ ศาสนาจะไม่ปรากฏคำว่า “งู” อยู่ในสำนวน แต่สำนวนของทั้ง 2 ภาษาได้ปรากฏความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนาที่ตรงกันคือ การนับถือผี การไหว้วิญญาณผู้ล่วงลับ การทำความดี บาปบุญคุณโทษ อันมีปัจจัยจากการเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกันของคนทั้งสองชาติ การอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาตั้งรกราก การยืมคำในภาษาจีนเข้ามาใช้ในภาษาไทย 5. ภาพสะท้อนทางเครื่องดนตรี การละเล่น เพราะทุกชนชาติย่อมไม่อาจดำเนินชีวิตโดยปราศจากการร้องรำ การละเล่น อันสร้างความสนุกสนานให้กับคนในสังคมได้ จึงต้องมีการคิดค้นเครื่องดนตรี หรือการละเล่นขึ้นใช้ จากนั้นจึงนำสิ่งเหล่านี้มาสร้างเป็นสำนวนโดยการเปรียบเทียบ ซึ่งปรากฏสำนวนไทยที่ใช้คำว่า “งู” ในการละเล่น แต่จีนก็นำมาเป็นชื่อของผลไม้อย่าง “สละ 蛇果” ซึ่งแตกต่างจากชาวไทยที่จะไม่นำสัตว์มาตั้งเป็นชื่อของผลไม้ แต่ชาวไทยจะนำไปพูดถึงชื่อโรคแทน เช่น งูสวัด ซึ่งภาพสะท้อนของสำนวนทั้งหมดที่ได้กล่าวมาสอดคล้องกับทฤษฎีของ Lakeoff and Johnson (2003 : 265) ที่กล่าวว่า ถ้อยคำ อุปสรรคณ์ที่ใช้สื่อสาร หรือพบเห็นได้ในชีวิตประจำวันเป็นหลักฐานสำคัญที่ช่วยสะท้อนระบบวิธีคิด หรือมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา และงานวิจัยของสิริวรรณพิชา ธนจิราวัฒน์ (2559 : 78) ที่ได้พบว่า ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมผ่านสำนวนไทย จีน และอังกฤษ ของสามภาษาที่เหมือนกัน และพบได้มากที่สุดคือ ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี รวมถึงศาสนาด้วย

3. การศึกษาความเข้าใจการใช้สำนวนไทยที่มีคำว่า “งู” ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีระดับความเข้าใจมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร แล้วผู้สอนในรายวิชาดังกล่าวได้มีการให้นักศึกษาทำความเข้าใจในสำนวนไทย นอกจากนี้ ความรู้เดิมของนักศึกษาที่ติดตัวมาตั้งแต่ระดับมัธยมปลายที่เน้นความรู้เรื่องดังกล่าว ก็อาจเป็นปัจจัยในการส่งเสริมความรู้ของนักศึกษาสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เนื่องจากมีอายุ และความคิดความอ่านในระดับที่สูงมากกว่า

ชั้นปีการศึกษาอื่น ๆ รวมทั้ง ประสบการณ์ที่พบมามากกว่า ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ ชั้นปีที่ 3 มีระดับความเข้าใจปานกลาง อันอาจเนื่องมาจากกิจกรรมที่มาก ความกดดัน ในเรื่องต่าง ๆ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ขาดกระบวนการคิดที่รอบคอบ ซึ่งตรงกับ ความเห็นของ Matlin. M. W. (1995 : 206) ที่เห็นว่า ความจำ (Memory) หมายถึง การเก็บข้อมูลไว้ระยะเวลาหนึ่ง ความจำเกี่ยวข้องกับการเก็บรักษาข้อมูลในช่วงเวลาที่ผ่านมา อาจจะเก็บไว้ในช่วงระยเวลาน้อยกว่า 1 วินาทีหรือยาวนานตลอดชีวิตก็ได้ และ ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของนักศึกษาทุกชั้นปีการศึกษาพบว่าอยู่ที่ระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ตลอดจนสอดคล้องต่อผลวิจัยของ จิรวัดน์ เพชรรัตน์ (2560 : 58) ที่ทำการศึกษาระดับความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งพบว่า ในภาพรวมของความสามารถ ในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าลักษณะของทั้ง 2 ภาษาที่เหมือนและแตกต่างกัน ถือเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาให้เกิดกลวิธีการสอนเพื่อเพิ่มทักษะการสร้าง ประโยคภาษาจีนให้แก่ักศึกษา เนื่องจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ อาจสร้าง เพียงความคิดทางกรอบวิชาการให้แก่ักศึกษา
2. สามารถให้เกิดการตระหนักรู้ได้ว่า สำนวนไม่ได้เป็นแค่คำพูดเพียงต่อไป หากยังสอดแทรกองค์ความรู้ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ศาสนา ความเชื่อแฝงไว้ในสำนวน ถ้านำมาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ักศึกษาจะช่วยให้ักศึกษาเกิดความคิดได้ รู้ผิดชอบชั่วดีก่อนที่จะทำอะไร
3. การศึกษาความเข้าใจการใช้สำนวนไทยอาจช่วยบ่งบอกได้ว่า ไม่ว่าจะกาลเวลา จะเปลี่ยนไปอย่างไร หรือจะมีการเกิดคำที่นิยมใช้ใหม่ ๆ ขึ้นมามากแค่ไหน แต่สำนวนไทย ก็ยังไม่ได้ถูกสืมเลื่อนไปด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของวิธีการสอนด้วยสำนวน หรือ การศึกษาเปรียบเทียบในมุมมองของหน้าที่ของคำในสำนวน เพื่อให้เห็นความเหมือน และแตกต่างของทั้ง 2 ภาษามากยิ่งขึ้น
2. งานวิจัยฉบับนี้เป็นเพียงการศึกษาถึงความเข้าใจการใช้สำนวนไทยที่มี คำว่า “งู” เท่านั้น ซึ่งอาจมีปริมาณสำนวนในการทดสอบน้อย ดังนั้น เพื่อให้เกิด ความมั่นใจว่านักศึกษสามารถเข้าใจสำนวนได้อย่างถ่องแท้โดยศึกษาวิจัยเพิ่มเติม ด้วยการศึกษานำนวนที่เกี่ยวข้องกับสัตว์

เอกสารอ้างอิง

- กณิกนันต์ โยธานะ. (2556). *การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “吃” และ “食” กับสำนวนไทยที่มีคำว่า “กิน”*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษกร เพชรนอก. (2558). *สุภาษิต คำพังเพย และสำนวนไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สกายบุ๊กส์.
- กัญญรัตน์ เวชชศาสตร์. (2559). มโนทัศน์เรื่องขนาดของชนชาติไท, *Veridian E – Journal Silpakorn University*, 9(1), 1099 – 1116.
- เกสรลา ลี้เจริญ. (2562). *ศัพท์วัยรุ่น 2018*. [ออนไลน์]. ได้จาก <http://seventeenthailand.com/2016-2018> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 6 สิงหาคม 2562].
- จิรวัดณ์ เพชรรัตน์. (2560). ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14(3), 49 – 62.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2560). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ดวงเดือน สุวดีถิติ. (2524). *ภาษาศาสตร์กับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทีศนา เขมมณี. (2545). *กระบวนกรเรียนรู้: ความหมายแนวทางการพัฒนาและปัญหาข้อใจ*. กรุงเทพฯ : เอกสารเผยแพร่โครงการ วพร..
- บุญชม ศรีสะอาด. (2542). *วิธีการสถิติสำหรับกรวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- ประเพศ ไกรจันทร์. (2558). *ครบเครื่องเรื่องสำนวนอังกฤษ (Complete English Idioms)*. กรุงเทพฯ : พี.เอส.เพรส..
- ฝ่ายวิชาการไอคิวพลัส. (2558). *พจนานุกรมไทยใหม่ล่าสุด*. ฉะเชิงเทรา : พีเอ็นเอ็นมีเดียกรุ๊ป.
- พิชิต ฤทธิจรรุญ. (2545). *หลักกรวัดและประเมินผลกรศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แฮัส ออฟ เคอร์มีส์.
- วรวรรณ คงมานุสรณ์. (2545). *รู้ถ้วนสำนวนไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- วิจิตรมาตรา, ขุน (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2543). *สำนวนไทย*. กรุงเทพฯ : โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรมสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น).
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). *กรวิจัยเชิงปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิรินธร สินจินดาวงศ์. (2547). *วิธีการวิเคราะห์ข้อสอบ*. *วารสารวิจัยศรีปทุมปริทัศน์*. 4(1), 21 - 33.
- สิริวรรณพิชา ธนจิราวัฒน์. (2559). *กรศึกษาเปรียบเทียบภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมผ่านสำนวนไทย จีน และอังกฤษ*, *วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 5(1), 59 - 82.
- สุชาติา กุลบุตร. (2555). *กรศึกษาวิเคราะห์สุภาษิตจีนที่มีตัว 牛*. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สุรศักดิ์ แยมอูน. (2552). *วากยสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต : กรศึกษาเปรียบเทียบ*. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหบัณฑิต*. *มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- หน้ใจฟาง. (2008). *中西蛇文化审美*. งานวิจัย, วิทยาลัยเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ หน้าน.

- หลี่ซ้วนเจียง. (2013). *试析《搜神记》中的文化*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Benjamin S. Bloom, J. Thomas Hastings and George F. madaus. (1956). *Handbook on Formation and Summative of Student Learning*. New York : Mc graw Hill.
- Huang Haiyuan, I Dewa Putu Wijana and Tatang Hariri. (2016). A Comparision of the Origin of Idioms in Mandarin and Indonesian. *Humaniora*. V28 n2, 121 - 130.
- Lakeoff,G. and Johnson,M.. (2003). *Metaphor we live by*. Chicaco : University of Chicaco.
- Matlin. M. W. (1995). *Psychology*. 2nded. : Holt Rinehart and Winston, Inc.
- Pearson,P.D. and Johnson. (1978). *Teaching reading Comprehension*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Shi Wenjuan and Jiang Yuhong. (2015). Comparision and Contrast Between English and Chinese Idioms From Cultural Connotation Perspective. *CSCanada Studies in Literature and language*. V10 n1, 102 - 113.
- Yamane Taro. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis*. 2nded. New York : Harper and Row.
- 成语大词典编委会. (2012). *成语大词典*. 第二版. 北京 : 商务国际有限公司.
- 尔雅辞书编委会. (2015). *汉语成语词典*. 吉林 : 吉林出版集团
- 范氏缘红. (2018). *汉越成语中的数词对比研究*. 硕士学位, 广西师范大学.
- 开心辞书研究中心. (2015). *小学生多功能成语词典*. 甘肃 : 甘肃教育.
- 夏征农. (1989). *辞海 (缩印本)*. 上海 : 上海辞书.